

Sedanost in prihodnost vegetacijske znanosti - 41. simpozij IAVS v Uppsali na Švedskem

V zadnjem tednu julija 1998 se je zbralo v Uppsali na Švedskem okoli 400 strokovnjakov s področja preučevanja vegetacije, ki delujejo pod okriljem International Association for Vegetation Science (IAVS). Simpozij je bil posvečen praznovanju treh pomembnih jubilejev: 50-letnice oživitve organizacije, 75-letnice Švedskega fitogeografskega društva in 100-letnice Oddelka za ekološko botaniko uppsalske univerze.

Večina simpozijskega dogajanja se je odvijala v prostorih znamenite uppsalske univerze, ki je najstarejša skandinavska univerza (ustanovljena leta 1477). Na njej je v 18. stoletju deloval tudi znameniti naravoslovni polihistor, botanik in zdravnik Carl Linné. Svoje bogato življenje je kronal z mnogimi deli, v katerih je razvrstil dotlej znane rastline v t. i. "seksualni" sistem. Linnéjev sistem razvršča rastline v 24 razredov (*classes*) v skladu s številom in razporeditvijo prašnikov. Razrede deli na redove (*ordines*) na osnovi ženskih spolnih organov – pestičev. Redove je razdelil na rodove (*genus*) in te na vrste (*species*). Za poimenovanje rastlin je uvedel dvojno latinsko poimenovanje. Prav tako je po njem dobila ime tudi človeška vrsta – *Homo sapiens*. Na njegovo osebnost in delovanje spominja kar nekaj muzejev in zgledno vzdrževan Linnéjev botanični vrt v Uppsali.

Predstavitve prispevkov 41. simpozija IAVS so potekale znotraj štirih vsebinskih področij:

- Teorija vegetacije in dinamika
- Ekologija in klasifikacija vegetacije
- Ekologija vegetacije v povezavi z gospodarjenjem
- Rastlinske združbe in ekologija populacij.

Štirje vsebinski sklopi so bili razdeljeni na 16 različnih tem, ki so zelo na široko pokrivalo problematiko vegetacije. Simpozij je poudaril nekatera novejša, aktualna vprašanja kot so npr.: biodiverziteti in ohranjanje vegetacije, ekologija populacij, dinamika vegetacije pod vplivom zunanjih dejavnikov, ekofiziologija itd.

Prispevki so precej poudarjali razvoj in uporabo novejših metodoloških pristopov, ki temeljijo predvsem na multivariatnem ekološkem obravnavanju vegetacije

in uporabi GIS tehnik za prostorsko obravnavanje vegetacije.

Predavanja in posterske predstavitve so jasno izražale trend približevanja dveh izrazitejših polov organizacije IAVS. Raziskave vegetacije iz srednjeevropskega prostora dodajajo ustaljenim metodološkim pristopom, ki temeljijo predvsem na florističnem konceptu Braun-Blanquetove šole, vse več multivariatnih pristopov in ekološke vsebine. Ostali del, ki je najmočnejše zastopan v anglo-ameriškem in skandinavskem območju (delno tudi Japonska, Avstralija), pa dodaja bogati tradiciji ekološko-ekosistemskega obravnavanja vegetacije vse bolj tudi standardni srednjeevropski floristični pristop.

V okviru simpozijskih aktivnosti je bilo organiziranih tudi šest ekskurzij v široko okolico Uppsale. Ekskurzije so predstavljale široko paleto različnih vegetacijskih tipov tega območja: gozdove iglavcev, boreonemoralne gozdove listavcev, suha travišča, barja, priobalno vegetacijo in gozdove v poplavnem pasu reke Nedre Dalälven.

Slednja nas je vodila v Naravni rezervat Gysinge. Reka predstavlja severno mejo arealov razširjenosti nekaterih rastlinskih vrst in je ekološka severna meja za dob (*Quercus robur*). Približno v tem pasu se proti severu ustavijo tudi navadna leska (*Corylus avellana*), veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), lipovec (*Tilia cordata*) in goli brest (*Ulmus glabra*).

Poleg različnih vegetacijskih tipov na obrobju reke Nedre Dalälven so nam pokazali tudi raziskovalne ploskve za preučevanje pomlajevanja doba na njegovi meji areala razširjenosti. Rezultati raziskav kažejo, da dob lahko uspešno preživi poplave, ki trajajo tudi več kot mesec dni. Ugotovili so tudi, da se gozd na rečnih morenah zelo uspešno obnavlja v sestojnih vrzelih, ki so nastale zaradi vetrolomov.

Simpozij je prinesel nekaj pomembnih novosti v pogledih na vegetacijsko znanost. Poleg tega je dal obilo možnosti za spoznavanje novih dosežkov na področju preučevanja vegetacije in za koristno druženje s strokovnjaki s celega sveta.

Mag. Lado Kutnar